

902.2(497.11)*2005*
903*638*(497.11)

ЗАШТИТНА АРХЕОЛОШКА ИСКОПАВАЊА У ЦИНЦАР ЈАНКОВОЈ УЛИЦИ У БЕОГРАДУ¹

Зоран Симић, Завод за заштиту споменика културе града Београда
Адам Н. Црнобрња, Музеј града Београда
Нела Мићовић, Завод за заштиту споменика културе града Београда

Кључне речи: римски период, касноантички период, бронзано доба,
XVII–XIX век, насеље, некропола, Београд

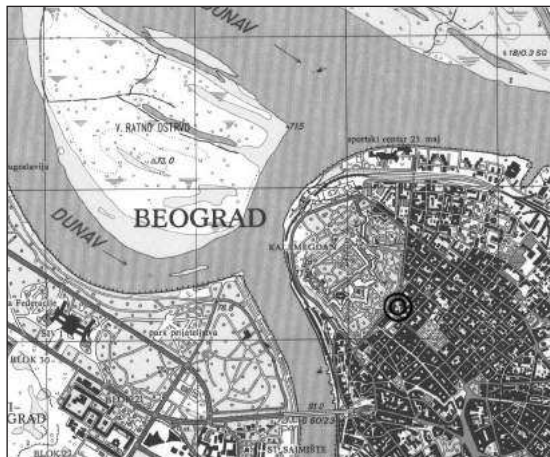
Заштитна археолошка истраживања о којима ће бити речи у овоме раду извршена су на простору предвиђеном за градњу стам-

бено-пословног објекта на катастарским парцелама 698 и 702, у оквиру градског блока између улица Тадеуша Кошћушка, Цинцар Јанкове, Цара Уроша и Узун Миркове.² Овај простор у целини припада заштићеној зони војног логора и цивилног насеља античког Сингидунума, која је проглашена за културно добро – археолошко налазиште.³ Ископавања су обављена током фебруара, марта и априла 2006. године и том приликом отворено је 11 археолошких сонди различитих величина, којима је истражена површина од приближно 250 m² (сл. 1). На парцели 698 постављене су сонде 1–8, а на парцели 702 сонде 9–11. Одређени делови појединих сонди нису могли у потпуности да се истраже јер су културни слојеви претходно били уништени укопавањима инфраструктуре у XIX и XX веку или је објектима из XX века оштећен културни стратум до стерилног слоја здравице, као што је случај у сондама 4 и 8, у северном проширењу сонде 1 и у сонди 5.

Истражен културни слој различите је дебљине, која износи од 1,5 до 5 m.

Карта – Положај локалитета

Map – Site location

бено-пословног објекта на катастарским парцелама 698 и 702, у оквиру градског блока између улица Тадеуша Кошћушка, Цин-

Слика 1 –
Ситуациони план
налазишта у
Цинцар Јанковој
улици

Figure 1 – Situa-
tion plan of the site
in Cincar Jankova
street

Слика 2 –
Темељна зона
објекта из IV века

Figure 2 – Founda-
tion area of a 4th
century AD object

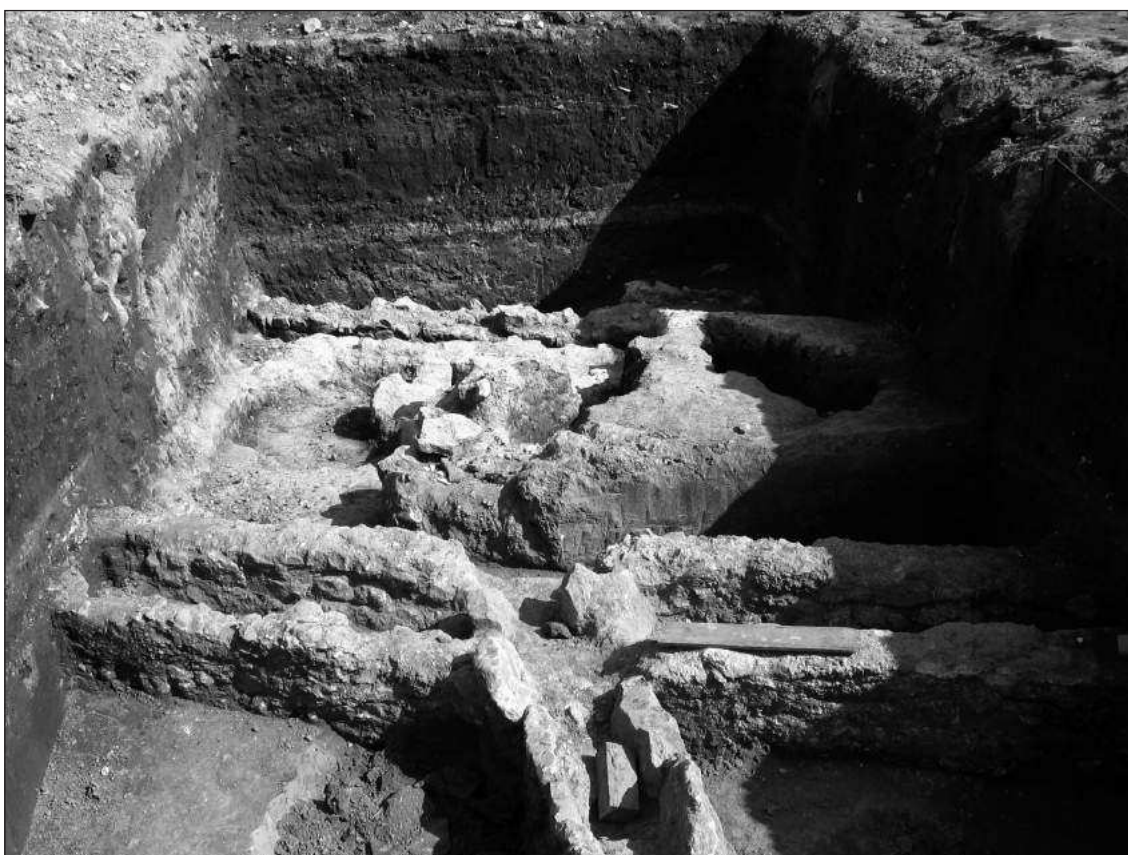
Период XVII–XIX века

Заступљен је на свим истраженим по-
вршинама и припадају му слабије очувани
архитектонски објекти, веће отпадне јаме,
обиље керамичког материјала и нивелацио-
ни слој који се на већем делу налазио непо-
средно изнад касноантичког слоја.

Антички период

На истраженим деловима локалитета уо-
чени су слојеви из раздобља од друге полови-
не I до средине IV века, али су сви оштећени
укопима јама из времена од XVII до XIX века.

Периоду IV века припадају темељна
зона објекта квадратне основе, са остаци-

Слика 3 – Кана-
лизациони канали
из римског перио-
да (III–IV век) у
сондама 3 и 7

Figure 3 – Ro-
man period sew-
age ducts (3rd
– 4th cent. AD) in
trenches 3 & 7

Слика 4 – Налази из гроба Г-1

Figure 4 – Grave finds from grave G-1

ма зидане пећи, у сонди 1 (сл. 2), делови појединих зидова објеката у сондама 2, 6 и 7, два канализациона канала зидана од камена, у сондама 3, 5 и 7 (сл. 3), као и остаци ковачке радионице у сонди 9. Испод поломљеног тоцила у ковачкој радионици нађен је новчић из 337. године.

Хоризонту II–III века припадају отпадне јаме у сондама 2, 3, 5 и 7.

Из периода римске доминације најранији су налази три гроба спаљених покојника, која припадају типу Мала Копашница – Сасе 1 (сл. 4). На основу предмета пронађених у њима, датују се од средине I до средине II века (Црнобрња и Симић 2006: 21).

Бронзано доба

Откривено је осам урни са остацима спаљених покојника и прилозима, које су припадале некрополи на редове из позног бронзаног доба (сл. 5). Урне су лежале на релативној дубини од 0,80 до 1,40 м, у истом нивоу као и темељне зоне античких зидова, а једна урна била је пресечена канализационим каналом из IV века.

* * *

На основу података са ранијих истраживања, очекивало се да ће овим заштитним ископавањима бити откривени остаци југоисточног бедема римског војног логора. Током истраживања нису констатовани остаци бедема, па чак ни значајнији трагови архитектонских објеката, осим већ поменутих зиданих канала. Распоред археолошких сонди и резултати добијени овим ископавањима показују да се остаци бедема можда налазе испод темељне зоне данашњег објекта у Улици цара Уроша бр. 5, и то у делу према дворишту.

Откриће дела римске некрополе са спаљеним покојницима отвара и питање да ли се овај простор од средине I до среди-

Слика 5 – Ред урни на некрополи из позног бронзаног доба у сонди 2

Figure 5 – A row of urns belonging to a Late Bronze Age necropolis in trench 2

не II века уопште налазио у оквиру бедема војног логора. Такође значајно откриће представљају и остаци некрополе на редо-

ве из позног бронзаног доба, који указују на постојање насеља из тог периода у непосредној близини.

¹ Претходни извештај са ових истраживања видети код Симић 2007.

² У екипи су се налазили: Зоран Симић, археолог, Нела Мићовић, археолог, Оливера Милић, архитектонски техничар, сарадници Завода за заштиту споменика културе града Београда; мр Адам Н. Црнобрња, археолог, кустос Музеја града Београда, Ника Стругар, археолог и Марко Јанковић, апсолвент археологије.

³ Решење Завода за заштиту споменика културе града Београда бр. 176/8, од 30.06.1964. године.

PROTECTIVE ARCHAEOLOGICAL EXCAVATIONS IN CINCAR JANKO STREET, BELGRADE

Zoran Simić, Belgrade Institute for the Protection of Cultural Monuments
Adam N. Crnobrnja, Museum of Belgrade
Nela Mićović, Belgrade Institute for the Protection of Cultural Monuments

Protective archaeological excavation within a city block delimited by Tadeuša Koščuška, Cincar Janko, Car Uroš and Uzun Mirko streets were conducted during February, March and April 2006. Eleven archaeological trenches of various sizes, covering approximately 250 sq. meters were opened (Fig. 1) in the process. Material remains, dated to the XVIII-XIX century (present in all segments of the excavated area), Roman period (from the second half of the 1st to mid 4th century AD) and the Bronze Age were detected on site.

Three burials with cremation dated between mid 1st and mid 2nd century AD (belonging to Mala Kopašnica – Sase 1 type) (Fig. 4) and the discovery of a part of a late Bronze Age necropolis (necropolis with rows) with 8 urns containing remains of cremations and accompanying finds stand out (Fig. 5). Urns were discovered on a

relative depth varying from 80 cm to 1.4 meters, at the same level as the foundation levels of Roman walls, whilst one urn was cut in half by a sewage duct dated to the 4th century AD. Based on the results of earlier research, these excavations were expected to uncover the remains of the Southeast rampart of the Roman military camp in Singidunum, but no traces were found during the campaign. It is also worth noticing that aside two stone sewage ducts no other significant architectural remains were discovered. The discovery of a part of the Roman necropolis with cremation burials raises a question whether this area was even within the walls of the military camp between mid 1st and mid 2nd century AD? The remains of the late Bronze Age necropolis is as significant find as others, suggesting the existence of a settlement of the same period somewhere close by.

Библиографија

Симић З. 2007. Заштитна археолошка истраживања простора блока између улица Тадеуша Кошћушка, Цинцар Јанка, Цара Уроша и Узун Миркове. *Гласник Дрштва конзерватора Србије* 31: 60–62.

Црнобрња А. и Симић З. 2006. Североисточна некропола Сингидунума. *Годишњак града Београда* LIII: 11–30.